

בחירות בישראל **פרופ' מיכל שמיר**

הסמינר מתמקד בבחירות בישראל, מתוך מסגרת התיחסות תאורטית והשוואתית למדינות אחרות ולהסטריות הבחירות בארץ. הסמינר יכלול דיון בחומר הקריאה ובאקטואליה, ועבודת מחקר אמפירית של התלמידים על בחירות בישראל. על פי הנושא, יאספו התלמידים נתונים באופן עצמאי או ינתחו ניתוח משנה נתונים קיימים.

כל תלמיד/ה בסמינר חייב/ת בנוכחות קבועה, השתתפות, קריאה שוטפת של החומר, הגשת רעיון להצעת מחקר (1 עמ') בשבוע 8 לסמסטר א' (12.12.2017), הצעת מחקר בשבוע האחרון של סמסטר א' (16.1.2018), פגישות אישיות עם המרצה במהלך הסמינר לדיון בעבודת המחקר, ועבודה סמינריונית בסוף השנה (16.9.2018). כמו כן תוצג עבודת המחקר בפני הכיתה (רפרט) במהלך סמסטר ב'.

הציון הסופי יקבע ע"פ העבודה הסמינריונית (60%), הרפרט (20%) והשתתפות בכיתה (20%).

שעת קבלה: יום ב' 13:00-14:00 און ע"פ תיאום מראש (בנין נפתלי חדר 520).

דוא"ל: m3600@post.tau.ac.il

רשימת נושאים וחומר קריאה

מבוא: בחירות ודמוקרטיה (2 שיעורים)

R. Dalton *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies* 2014, 6th edition, Ch. 12 "Citizens and the Democratic Process", 235-252, 255-277.

<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=1>

G. B. Powell "Why Elections Matter" in L. LeDuc, R.G. Niemi and P. Norris (eds.) *Comparing Democracies 4* 2014, 187-204.

ג'. שומפטר "תאוריה של דמוקרטיה" בש"נ איזנשטדט (עורך) *סוציולוגיה פוליטית* 1965, 211-223.

או באנגלית: J. Schumpeter *Capitalism, Socialism, and Democracy* 1950, Ch. 12, 269-283

M. Shamir and J. Shamir "The Israeli-Palestinian Conflict in Israeli Elections" *International Political Science Review*, 28, 2007, 469-491.

שיטות בחירות ורפורמות

נ. אטמור *שיטות לבחירת בתי נבחרים דמוקרטיים*. 2010. פרקים 4 (70-84, 85-84); 5 (96-87, 114-112); 6 (125-115, 144-142); 8 (176-165); 11 (221-213).

דו"ח ועדת נשיא המדינה לבחינת מבנה הממשל (ינואר 2007)

L. Nunez and K.T.E. Jacobs "Catalysts and barriers: Explaining electoral reform in Western Europe" *European Journal of Political Research* 2016, 454-473

ר. איצקוביץ-מלכה וא. שפירא "הבטחות ייצוג חוקיות לנשים בישראל: מדוע כשלו כל הניסיונות לרפורמה בנושא?" בתוך מ. שמיר, ח. הרצוג ונ. חזן (עורכות) *פערים מגזריים בפוליטיקה בישראל* 2018, בדפוס.

השתתפות בבחירות

- M. Hooghe "Citizenship and Participation" in L. LeDuc, R.G. Niemi and P. Norris (eds.) *Comparing Democracies 4* 2014, 58-75.
- מ. שמיר וא. אריאן "הימנעות והצבעה בבחירות 2001" בתוך א. אריאן ומ. שמיר (עורכים) *הבחירות בישראל - 2001*, 2002, 29-55.
- נ. אטמור ור. פרידברג "ההשתתפות בבחירות לכנסת ה-19: מרכז מול פריפריה" בתוך מ. שמיר (עורכת) *הבחירות בישראל - 2013*, 2015, 102-129.

<http://www.idea.int/vt/>

החלטת ההצבעה: קבוצות ושסעים חברתיים בבחירות

- R. Dalton *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies*, 2014, 6th ed. Chapter 8, 155-182.
- M. Shamir and A. Arian "Collective Identity and Electoral Competition in Israel" *American Political Science Review* 93, 1999, 265-277.
- ו. קונסטנטינוב ור. איצקוביץ-מלכה "העלייה מברית המועצות לשעבר בפוליטיקה הישראלית על פרשת דרכים" בתוך מ. שמיר וג. רהט (עורכים) *הבחירות בישראל - 2015*, 2017, 124-144.

החלטת ההצבעה: אידיאולוגיה, נושאים, הזדהות מפלגתית, מועמדים

- R. Dalton *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies*, 2014, 6th ed. Chapters 9,10, 183-233.
- C. Achen and L. Bartels. "Democracy for realists: Holding up a mirror to the electorate" *Juncture* 22(4), 2016, 269-275.
- מ. שמיר, ר. ונטורה, א. אריאן וא. קדר "קדימה במערכת מפלגתית מתרופפת" בתוך א. אריאן ומ. שמיר *הבחירות בישראל - 2006*, 2007, 25-62.

מנהיגים ובחירות

- A. King (ed.) *Leaders' Personalities and the Outcomes of Democratic Elections* 2002, Ch. 8, 211-221.
- S. Holmberg and H. Oscarsson "Party Leader Effects on the Vote" in K. Aarts, A. Blais, and H. Schmitt (eds.) *Political Leaders and Democratic Elections* 2011, 35-51.
- ש. זמיר וג. רהט "פרסונליזציה פוליטית במרשתת: מפלגות ופוליטיקאים בבחירות 2015" בתוך מ. שמיר וג. רהט (עורכים) *הבחירות בישראל - 2015*, 2017, 177-205.

כיצד חוקרים בחירות

- ק. פוקס וש. בר-לב (עורכים) *אמת וסקר* 1998:
- "סקרים כן, אבל איך?" 9-26
- "סקרים ככלי לעיצוב אסטרטגית בחירות וקביעת מדיניות ציבורית" 43-60
- א. דיסקין *בחירות ובוחרים בישראל*, 1988, פרק שלישי "ניתוח אקולוגי", 65-80.
- <http://www.ines.tau.ac.il/> Israel National Election Studies
- <http://www.cses.org/> Comparative Study of Electoral Systems
- [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)2047-8852](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)2047-8852)
- European Journal of Political Research* Political Data Yearbooks
- <http://digger.ifat.com/#/> IFAT DIGGER
- מאגר מידע לאיתור מידע מהעיתונות, האינטרנט ותוכניות האקטואליה מהרדיו והטלוויזיה

טרור, מלחמה ובחירות

- G. Barzilai and B. Russett "The Political Economy of Israeli Military Action" in A. Arian and M. Shamir (eds.) *The Elections in Israel – 1988* 1990, 13-35.
- C. Berrebi and E. Klor "Are Voters Sensitive to Terrorism? Direct Evidence from the Israeli Electorate" *American Political Science Review*, 102, 2008, 279-301.

כלכלה ובחירות

- R. Duch and R. Stevenson. *The Economic vote* 2008, Chapter 1, 1-31.
- M. Shalev "The Welfare State Consensus in Israel: Placing Class Politics in Context" in S. Mau and B. Veghte (eds.) *Social Justice, Legitimacy and the Welfare State* 2007.
- L. Bartels *Unequal Democracy* 2nd ed. 2016, ch. 2 "The Partisan Political Economy"; ch. 3 "Partisan Biases in Economic Accountability"; ch. 9 "Stress Test: The Political Economy of the Great Recession" 33-47; 69-73; 74-104; 269-281

- מ. שמיר וע. גדליה-לביא "פער מגדרי בהצבעה-היה או לא היה? נשים וגברים בבחירות 2013" בתוך מ. שמיר (עורכת) *הבחירות בישראל – 2013*, 2015, 282-311.
- א. שפירא ושות' "יצוג נשים בפוליטיקה: ישראל במבט השוואתי" (מחקר מדיניות). 2013.

מערכת הבחירות, התקשורת והבוחר

- P. Norris "Campaign Communications" in L. Leduc, R. G. Niemi and P. Norris (eds.) *Comparing Democracies – 2*, 2002, pp. 127-147.
- D. Markowitz-Elfassi, T. Sheaffer, Y. Tsfati, G. Weimann and G. Wolfsfeld "Political communication and Israeli politics" in R. Hazan, M. Hofnung, G. Rahat & A. Dowty (eds.) *Oxford Handbook of Israeli Politics and Society*, forthcoming.
- י. צפתי. "עמדות הציבור כלפי התקשורת, תפיסת השפעותיה ושינוי כוונות ההצבעה בבחירות 2015" בתוך מ. שמיר וג. רהט (עורכים) *הבחירות בישראל – 2015*, 2017, 206-224.

האינטרנט ובחירות

- ד. כספי וא. לב "כמו באמריקה": מדיה חדשים במערכת הבחירות לכנסת ה-18" בתוך א. אריאן ומ. שמיר (עורכים) *הבחירות בישראל – 2009*. 2010, 333-366.
- ק. פוקס. "סקרים ותחזיות בחירות בעולם של רשתות חברתיות והתרופפות הזהות המפלגתית" בתוך מ. שמיר וג. רהט (עורכים) *הבחירות בישראל – 2015*, 2017, 225-251.
- D. G. Lilleker and T. Vedel "The Internet in Campaigns and Elections" in W. H. Dutton (ed.) *The Oxford Handbook of Internet Studies* 2013, 401-420.

נתוני מחקר הבחירות בישראל (INES) 1969-2015 ניתן למצוא באתר :

[/http://www.ines.tau.ac.il](http://www.ines.tau.ac.il)

קובצי מאמרים מרכזיים העוסקים בבחירות בישראל

באנגלית ישנן שתי סדרות ספרים :

(1) *The Elections in Israel* : סדרה מכסה את הבחירות בארץ מ-1969. הספרים על בחירות 1969-1981 נערכו בידי אשר אריאן ; בבחירות 1984-2009 הסדרה נערכה ע"י אשר אריאן ומיכל שמיר, בבחירות 2013 ע"י מיכל שמיר, ובבחירות 2015 ע"י מיכל שמיר וגידי רהט. החל מבחירות 1996 יוצאים הספרים בסדרה במקביל באנגלית ובעברית (**הבחירות בישראל**). ספרי **הבחירות בישראל 2013** ו-**הבחירות בישראל 2015** ניתנים להורדה בגרסה אלקטרונית

<https://www.idi.org.il/books/4123>

<https://www.idi.org.il/books/12910>

(2) סדרה שניה היא בעריכת D. Elazar and S. Sandler ועורכים נוספים. הסדרה מופיעה תחת השם *Israel at the Polls* בבחירות 1977, 1981 ושוב מבחירות 1992 ואילך. בבחירות 1984 ו-1988 היא מופיעה תחת שמות אחרים. החל מבחירות 1996 מופיע כ-special issue בכתב העת *Israel Affairs*

כתבי עת מרכזיים בהם תמצאו מאמרים על בחירות והתנהגות בוחרים:

American Journal of Political Science

American Political Science Review

British Journal of Political Science

Comparative Political Studies

Comparative Politics

Electoral Studies

European Journal of Political Research

Journal of Politics

Party Politics

Political Behavior

Public Opinion Quarterly